

Al nostre número 96, dedicat a les Eleccions Municipals, dins el qüestionari presentat, hem observat dues errades que ens han ferit la vista. Són: **quines avantatges o desavantatges...** **quina seria la primera mida...**

Pel que fa al mot **avantatge** hem de recordar, una vegada més, que en català és del gènere masculí. Si bé, en general, les paraules que, en castellà, són d'un gènere determinat, en català també són del mateix (ex. **el llibre = el libro; la taula = la mesa**), hi ha algunes excepcions, en les quals aquests dos idiomes se separen. Recordarem, avui, que les més importants són les següents:

- = **l'anàlisi, les anàlisis**
- = **el análisis, los análisis**
- = **l'avantatge, els avantatges**
- = **la ventaja, las ventajas**
- = **la calor**
- = **el calor**
- = **la fi (acabament, final)**
- = **el fin**
- = **el llegum**
- = **la legumbre**
- = **el pendent**
- = **la pendiente**
- = **les pólvores**
- = **los polvos**
- = **el senyal**
- = **la señal**

El mot **vessant** (vertiente) admet indistintament els dos gèneres.

Per tant la pregunta havia d'esser formulada: **Quins** (en masculí) **avantatges...**

Ara, pel que fa referència al mot **mida**, no hem d'oblidar que aquest té la significació de mesura, especialment lineal. Ex.: **les mides d'una post**; d'unitat de mesura, amb exclusió de les de capacitat i pes; regle, cinta, etc., de llargària coneguda que serveix per a mesurar o amidar una longitud. ex.: **una mida de mig metre**; i dimensió que ha de tenir una cosa per a l'ús a què està destinada. Ex.: **Arribar a la mida. ¿Quina mida han de tenir els llistons?**

Per tant, a la pregunta del qüestionari esmentat, la paraula **mida** no hi escau. Calia posar-hi **mesura**. Per què?

Perquè el mot **mesura** significa: mitjà proporcionat a un fi (que era la intenció del preguntador). Ex.: **Prendre algú les seves mesures per a reeixir en un afer** (en el cas que ens ocupa, els candidats). També té les altres significacions següents: acció de mesurar; el resultat, quantitat d'alguna cosa determinada per mesurament. Ex.: **la mesura del temps esmerçat**. També:

Curiositats històriques

SANTA EULÀLIA
CAPITAL DE LA
BARONIA DE MONTBUI

Tots hem sentit a dir que Sta. Eulàlia era la capital de la Baronia, però per què? Els motius eren fonamentalment tres: per raons geogràfiques, demogràfiques i econòmiques.

Sembla clar que el nostre poble és el centre geogràfic de la Baronia, formada per les parròquies de: St. Feliu, Riells, St. Mateu de Montbui, Bigues, l'Ametlla, Sta. Eulàlia, Lliçà d'Amunt i Palaudàries. Per aquest motiu era a Sta. Eulàlia on es reunia el Consell de la Baronia (l'ajuntament), que primerament ho feia a la plaça de la Baronia (l'Alzinar d'en Burgès) i després a la Casa del Comú (el Casalot).

Un altre motiu per aquesta capitalitat deuria ésser també el major nombre de població que hi havia a Sta. Eulàlia. Així per exemple l'any 1553 els pobles podrien tenir aproximadament els següents nombres d'habitants:

Sta. Eulàlia	280
Sant Feliu	210
Bigues	160
L'Ametlla	155
Lliçà	155
Riells	60
Palaudàries	60
Sant Mateu	25

Finalment i en relació amb el motiu anterior, hi ha la raó de la major potència econòmica. Aquesta es veu en estudiar els tributs que cada poble paga o, per exemple, en els arrendaments que la Baronia cobra dels hostals, forners i carnisseries. L'any 1638 ens trobem amb el següent compte d'arrendaments de carnisseries:

Sta. Eulàlia	55 lliures
St. Feliu	53 » 19 sous
Lliçà	45 » 18 »
Bigues	26 »
L'Ametlla	25 »

Jaume Dantí i Riu

apreciació del valor d'una cosa. Ex.: **això dona la mesura del seu talent.**

També: atuell de capacitat coneguda que serveix per a mesurar; la quantitat que hi cap. Ex.: **una mesura de mig litre; donar bona mesura**. També: manera moderada d'obrar. Ex.: **fer les coses amb mesura**. I, en sentit figuratiu, arribar al límit d'una cosa. Ex.: **Omplir la mesura.**

Per tant, la pregunta correcta és: **quina seria la primera mesura...**

I, fins un altre mes, ajudant Déu.

M.

Josep M.ª Batista i Roca

Hem demanat als nostres amics i col·laboradors, Srs. Enric Llopis, Eduard Padrós i Guillem Roca, la seva opinió sobre la nota oficial que fa referència i involucra al Dr. Josep M.ª Batista i Roca en uns esgarrafosos assassinats perpetrats l'any passat.

El Dr. Padrós ha contestat, en nom de tots tres, el següent:

- a) Ara no tenim prou elements de judici. Cal esperar; el temps ens portarà la veritat.
- b) Abundant amb la N. de la R. de «La Vanguardia» del 16-3-19 i la del senyor Vilanova al «Noticiero Universal» del mateix dia, simplement: *No ens ho creiem.*
- c) És un recurs molt antic dels advocats defensors el passar els «neulers» als morts que —naturalment— no es poden defensar, ni rebatre documents apòcrifs.
- d) Existeix una crisi de confiança en les nostres amistats més preuades. En altra època un clam unànime s'hauria aixecat a tot Catalunya per defensar l'honor de Batista. Passa que ara, molta gent, com ja vàrem dir, ni tan sols sap qui era.
- e) Hi cap la possibilitat que Batista suportant una llarga i feixuga malaltia hagués canviat de personalitat, però això no concorda amb les dates que s'han donat.
- f) Si es volen posar entrebancs i aigües tèbies al projectat Estatut, creiem que és un procediment meravellós el fer perdre la fe del poble català en els seus millors pròcers. Jo diria que és una maniobra perfecta per desanimar qualsevol projecte constructiu.
- g) En tot cas, el Batista que hem conegut, professor de la Universitat de Cambridge, patriota i pacifista, promotor de Minyons de Muntanya, era incapaç de matar una mosca, i la suposició d'ésser involucrat en aquest repugnant afer és una calúmnia inversemblant.